

ЕТНОГРАФСКИ
ИНСТИТУТ САНУ

ГЛАСНИК

**Етнографског
института
САНУ**

LXIV(2)

Београд 2016.

ГЛАСНИК ЕТНОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА САНУ LXIV (2)

BULLETIN OF THE INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA LXIV (2)

INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA

BULLETIN

OF THE INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY

LXIV

No. 2

Editor-in-chief:

Prof. dr. Dragana Radojičić (Institute of Ethnography SASA)

Editor:

Dr. Srđan Radović (Institute of Ethnography SASA)

International editorial board:

Dr. Milica Bakić-Hayden (University of Pittsburgh), dr. Ana Dragojlović (University of Melbourne), prof. Peter Finke (University of Zurich), prof. Karl Kaser (Karl-Franzens University, Graz), dr. Gabriela Kilianova (Institute of Ethnology of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava), prof. Kjell Magnusson (University of Uppsala), prof. Marina Martynova (Institute of Ethnology and Anthropology Russian Academy of Science, Moscow), dr. Ivanka Petrova (IEFSEM – Bulgarian Academy of Sciences, Sofia), dr. Tatiana Podolinska (Institute of Ethnology of the Slovak Academy of Sciences, Bratislava), dr. Jana Pospíšilova (Institute of Ethnology of the Czech Academy of Sciences, Brno), dr. Ines Prica (Institute of Ethnology and Folklore Research, Zagreb), dr. Ingrid Slavec Gradišnik (Institute of Slovenian Ethnology RC SASA, Ljubljana).

Editorial board:

Dr. Gordana Blagojević (Institute of Ethnography SASA), dr. Ivan Đorđević (Institute of Ethnography SASA), prof. Ildiko Erdei (Faculty of Philosophy, Belgrade), prof. Ljiljana Gavrilović (Institute of Ethnography SASA and Faculty of Philosophy, Belgrade), dr. Jelena Jovanović (Institute of Musicology SASA, Belgrade), dr. Aleksandra Pavičević (Institute of Ethnography SASA), dr. Lada Stevanović (Institute of Ethnography SASA and Faculty of Media and Communications, Belgrade), academician Gajko Subotić (Serbian Academy of Sciences and Arts).

Advisory board:

Prof. Jelena Đorđević (Faculty of Political Sciences, Belgrade), prof. Maja Godina Golija (Institute of Slovenian Ethnology RC SASA, Ljubljana), dr. Renata Jambrešić Kirin (Institute of Ethnology and Folklore Research, Zagreb), dr. Miroslava Lukić-Krstanović (Institute of Ethnography SASA), dr. Mladena Prelić (Institute of Ethnography SASA), prof. Ljupčo Risteski (Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Skopje), prof. Lidija Vujačić (Faculty of Philosophy, Nikšić), prof. Bojan Žikić (Faculty of Philosophy, Belgrade).

Secretary:

Marija Đokić (Institute of Ethnography SASA)

BELGRADE 2016

ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ

ГЛАСНИК

ЕТНОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА

LXIV

свеска 2

Главни и одговорни уредник:

Проф. др Драгана Радојичић (Етнографски институт САНУ)

Уредник:

Др Срђан Радовић (Етнографски институт САНУ)

Међународни уређивачки одбор:

Др Милица Бакић-Хејден (Универзитет у Питсбургу), др Ана Драгојловић (Универзитет у Мелбурну), проф. др Петер Финке (Универзитет у Цириху), проф. др Карл Казер (Универзитет у Грацу), др Габриела Килианова (Етнолошки институт САВ, Братислава), проф. др Шел Магнусон (Универзитет у Упсали), проф. др Марина Мартинова (Институт етнологије и антропологије РАН, Москва), др Иванка Петрова (ИЕФЕМ – БАН, Софија), др Татиана Подолинска (Етнолошки институт САВ, Братислава), др Јана Поспишилова (Етнолошки институт АН ЧР, Брно), др Инес Прица (Институт за етнологију и фолклористику, Загреб), др Ингрид Славец Градишник (Институт за словеначку етнологију ЗРЦ САЗУ, Љубљана).

Уређивачки одбор:

Др Гордана Благојевић (Етнографски институт САНУ), др Иван Ђорђевић (Етнографски институт САНУ), проф. др Илдико Ердеи (Филозофски факултет у Београду), проф. др Љиљана Гавриловић (Етнографски институт САНУ и Филозофски факултет у Београду), др Јелена Јовановић (Музиколошки институт САНУ), др Александра Павићевић (Етнографски институт САНУ), др Лада Стевановић (Етнографски институт САНУ и Факултет за медије и комуникације, Београд), академик Гојко Суботић (Српска академија наука и уметности).

Издавачки савет:

Проф. др Јелена Ђорђевић (Факултет политичких наука, Београд), проф. др Маја Година Голија (Институт за словеначку етнологију ЗРЦ САЗУ, Љубљана), др Рената Јамбрешић Кирић (Институт за етнологију и фолклористику, Загреб), др Мирослава Лукић-Крстановић (Етнографски институт САНУ), др Младена Прелић (Етнографски институт САНУ), проф. др Љупчо Ристески (Природно-математички факултет, Скопље), проф. др Лидија Вујачић (Филозофски факултет у Никшићу), проф. др Бојан Жикић (Филозофски факултет у Београду).

Секретар уредништва:

Марија Ђокић (Етнографски институт САНУ)

БЕОГРАД 2016.

Издавач:
ЕТНОГРАФСКИ ИНСТИТУТ САНУ
Кнез Михаилова 36/IV, Београд, тел. 011-2636-804
e-mail: eisanu@ei.sanu.ac.rs
Мрежна страница часописа: www.etno-institut.co.rs

Publisher:
INSTITUTE OF ETHNOGRAPHY SASA
Knez Mihailova 36/IV, Belgrade, phone: 011-2636-804
e-mail: eisanu@ei.sanu.ac.rs
Journal's web page: www.etno-institut.co.rs

Лектор:
Ивана Башић

Превод:
Дамјан Југовић Спајић
Јелена Бојовић
аутори текстова

Дизајн корица:
Горан Витановић

Техничка припрема и штампа:
Академска издања, Београд

Тираж:
300 примерака

Примљено на 8. седници Одељења друштвених наука САНУ одржаној 18. октобра 2016. године,
на основу реферата академика Димитрија Стефановића.
Accepted for publication at the 8th meeting of the Department of Social Sciences SASA on October 18th
2016, based the report of academician Dimitrije Stefanović.

Штампање публикације финансирано је из средстава
Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
Printing of the journal was funded by the Ministry of Education, Science and Technological
Development of the Republic of Serbia

Гласник Етнографског института САНУ излази три пута годишње и доступан је и индексиран у
базама: DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (European Reference Index for the
Humanities), SCIndeks (Српски цитатни индекс), Ulrich's Periodicals Directory, NSD (Norsk
samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS – Norwegian Social Science Data Service), CEEOL (Central
and Eastern European Library).

The Bulletin of Institute of Ethnography SASA is issued three times a year and can be
accessed in: DOAJ (Directory of Open Access Journals), ERIH PLUS (European Reference In-
dex for the Humanities), SCIndeks (Srpski citatni indeks), Ulrich's Periodicals Directory, NSD
(Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS – Norwegian Social Science Data Service),
CEEOL (Central and Eastern European Library).

Садржај
Summary

I
Научни радови
Scientific Papers

Тема броја – Фудбал у антропологији и другим хуманистичким наукама (ур. Иван Ђорђевић)

Topic of the Issue – Football in Anthropology and Other Humanities (ed. Ivan Đorđević)

- Иван Ђорђевић, *Фудбал у антропологији и другим хуманистичким наукама* 211-216
Ivan Đorđević, *Football in Anthropology and Other Humanities*
- Дејан Зеџ, *Кратак осврт на појаву фудбалских навијача у Краљевини СХС/Југославији* 217-238
Dejan Zec, *A Brief Overview on the Emergence of Football Fans in the Kingdom of SCS/Yugoslavia*
- Бојан Жикић, *Рекреативни (мали) фудбал у Београду: маскулинитет средовечних мушкараца* 239-256
Bojan Žikić, *Recreational Football in Belgrade: Masculinity of Middle-Aged Men*
- Тибор Комар, *Идентитет, nogomet i hrvatski reprezentativci iz dijaspore* 257-272
Tibor Komar, *Identity, Football and Croatian National Team Members from the Diaspora*
- Озрен Бити, *Хрватска фановска сцена: nogomet u televizijskim reklamama за pivo* 273-289
Ozren Biti, *Croatian Fan Scene: Football in Television Beer Commercials*
- Горан Павел Шантек, Дино Вукушић, *'Ово је Динамо!' – Феномен Фудбал Динама као алтернативног навијачког клуба* 289-302
Goran Pavel Šantek, Dino Vukušić, *This is Dinamo!' – The Phenomenon of Futsal Dinamo as an Alternative Fan Club*
- Андреј Ходџес, *The Left and the Rest? Fan Solidarities and Cosmologies – Celtic's Green Brigade and Dinamo Zagreb's Bad Blue Boys* 303-319
Andrew Hodges, *The Left and the Rest? Navijačke космологије и везе између Селтикових и Динамових навијачких група*

Varia

- Дуња Њаради, *Између уметности покрета и науке о телу: кратка историја антропологије плеса* 323-337
Dunja Njaradi, *Between Art of Movement and Science of Body: Short History of Anthropology of Dance*
- Гордана Благојевић, *Пурим: трансформација функције празника у животу београдске јеврејске заједнице* 339-361
Gordana Blagojević, *Purim: Transformation of the Role of the Holiday in the Life of Belgrade Jewish Community*
- Марина Матић, *Економски живот манастира Савина у XVIII веку* 363-374
Marina Matić, *Economic Life of Savina Monastery in the XVIII Century*
- Лада Стевановић, *Верски и световни модели моћи остварени кроз погребни ритуал: античке парадигме* 375-387
Lada Stevanović, *Religious and Secular Models of Power Achieved through Funeral Ritual: Ancient Paradigms*
- Станислав Р. Станковић, Ивана С. Башић, *Пустоодна светлост. Оглед о четири кретања Христифора Црниловића* 389-403
Stanislav R. Stanković, Ivana S. Bašić, *Pustoodna Svetlost. An Essay on Four Directions of Christiphor Crnilovich*
- Бранко Ћупурдија, *Трагови друштвеног живота у бећарцима из Дрежнице* 405-420
Branko Ćupurdija, *Traces of Social Life in Bećarci from Drežnica*
- Ана Вукмановић, *Вода у обредним песмама годишњег циклуса* 421-432
Ana Vukmanović, *Water in Oral Songs of the Year Cycle*

II

Научна критика и полемика Discussion and Polemics

- Сања Златановић, *Холокауст: процеси идентификације и меморијализације. Поводом нових издања Института за етнологију Словачке академије наука (III)* 433-438
- Љиљана Гавриловић, *О вирцима поново. С разумевањем и емпатијом* 438-440
- Милан Томашевић, *Антропологија нових простора* 440-443
- Милена Ж. Жикић, *Истраживачки донети Николе Вулића* 443-448

Тема броја:

***Фудбал у антропологији и другим
хуманистичким наукама***

(уредник Иван Ђорђевић)

Topic of the Issue:

***Football in Anthropology and Other Hu-
manities***

(editor Ivan Đorđević)

Иван Ђорђевић

Етнографски институт САНУ, Београд
ivan.djordjevic@ei.sanu.ac.rs

Фудбал у антропологији и другим хуманистичким наукама

Све што знам у вези са моралом и обавезама дугујем фудбалу

Албер Ками

Писање о фудбалу из перспективе антропологије и хуманистичких наука уопште до скоро је представљало помало егзотичан истраживачки подухват, који је подразумевао веома темељно образлагање како је уопште могуће и релевантно бавити се таквом тривијалном активношћу као озбиљном истраживачком темом.* Фудбал, популарно назван „најважнијом споредном ствари на свету“, из визуре хуманистичких дисциплина углавном је посматран у складу са другим придевом који га описује, остајући на споредним колосецима потенцијалних тема и уступајући место неким „важнијим“ друштвеним феноменима (Archetti 1999, Skemblem 2007, Giulianotti 2005), уз преовлађујуће мишљење да је реч о недовољно „озбиљном“ феномену да би се њиме бавила „озбиљна“ наука (Delaney and Madigan 2009, 22).

Ако, међутим, узмемо у обзир да догађаје попут Светског првенства у фудбалу директно или посредно прати неколико милијарди људи и да овакви спектакли, док трају, веома често потпуно доминирају глобалном медијском сценом, јасно је да фудбал представља веома важан феномен популарне културе, чији се утицај никако не ограничава на тренутке доколице и саму игру. Ту релевантност добро илуструју речи да је фудбал „рат минус пуцњава“ из чувеног есеја Џорџа Орвела, написаног након Другог светског рата. У временски ближем контексту, индикативне су речи Терија Иглтона, који овај спорт описује као савремени „опијум за масе“, поредећи га са чувеним Марксовим виђењем религије.

Значајније пребацивање фокуса на спорт и пратеће феномене заправо коинцидира са растом интересовања друштвених и хуманистичких наука за

---

* Овај текст настао је као резултат истраживања на пројекту бр. 177026: Културно наслеђе и идентитет, који у целисти финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

остале области популарне културе и може се датирати отприлике у шездесете године прошлог века. Прави и озбиљнији налет истраживања спорта као посебне истраживачке области почиње осамдесетих година двадесетог века и траје до данас, када постоји велики број катедри, специјализованих часописа, струковних удружења и конференција посвећених проучавању спорта. Што се тиче истраживања фудбала у Србији, може се рећи да дуги низ година није било систематског и кохерентног приступа овој теми, односно, да је бављење њиме све до недавно спадало у домен „алтернативе или чак научне гериле“ (Kovačević and Žikić 2014a, 798). Ипак, постојао је изванредан број значајних и, може се рећи, пионирских радова, који су утрли пут и отворили простор за каснија истраживања, легитимишући тему у локалној научној заједници. У том смислу, свакако треба издвојити Чоловићеве студије „Дивља књижевност“ (Čolović 1985) и „Фудбал, хулигани и рат“ (Čolović 2000), као и Ковачевићев текст „Фудбалски ритуал“ (Kovačević 1987).

Последња деценија донела је, ипак, озбиљан помак у погледу рецепције фудбала као важне истраживачке теме, што је праћено и низом радова публикованих у релевантним научним часописима. Текстови Бојана Жикића који разматрају фудбал у контексту антропологије геста (Žikić 2004) и когнитивне антропологије (Žikić 2012), рад Марине Симић о конструкцији идентитета једног фудбалског клуба (Simić 2004), чланак Иване Гачановић који преиспитује специфичности идентитетских пракси једне навијачке групе (Gačanović 2013), као и монографија аутора овог текста „Антрополог међу навијачима“ (Đorđević 2015), представљају примере доследног антрополошког приступа фудбалу. Пораст интересовања за ову тему видљив је и у другим друштвеним и хуманистичким наукама, где се издвајају студије „Хулиганизам: насиље и спорт“ (Đorić 2012), као и радови Дејана Зеца из историје фудбала (Zec 2010, Zec 2013). Као резултат све озбиљнијег усредсређивања на истраживање фудбала у антрополошком контексту, посебно је значајан зборник „Антропологија фудбала“, који су уредили Иван Ковачевић и Бојан Жикић, са изабраним радовима различитих аутора који на ефектан начин сумирају развој истраживања фудбала у хуманистичким наукама (Kovačević and Žikić 2014b).

Овај темат, под насловом „Фудбал у антропологији и другим хуманистичким наукама“ следи сличан циљ промовисања фудбала као истраживачке теме, односно као истраживачког оквира, који, како се из текстова који следе може и видети, не говори само о фудбалу, већ много више о друштву у коме смо живели или данас живимо. Основна покретачка идеја која стоји иза овог темата била је настојање да се на једном месту окупе аутори чије је истраживачко интересовање усмерено ка проучавању фудбала и културе која га прати. У том смислу, нисам желео да се уреднички ограничим на стриктно антрополошке теме, као и на специфичну српску локалну средину, већ сам тежио ка што већој интердисциплинарности радова, као и широј регионалној покривености тема. Већи број радова који третирају регионални хрватски контекст проистекао је из чињенице да истраживање фудбала у овој земљи, може се рећи, има већу традицију и дубље је

укорењено него у Србији. Са друге стране, регионални контекст и многе друштвене и културне сличности омогућавају ширу компаративну перспективу, која има изразиту релевантност и за перцепцију фудбалске културе у Србији. Промоција таквог – интердисциплинарног и регионалног – приступа важна је и у контексту успостављања што шире научне сарадње у региону, као једног од основних предуслова за будућност научних истраживања, посматрано кроз призму све умреженијег европског научног простора.

Радови објављени у овом темату посвећени су веома широком спектру тема, показујући на које све начине фудбал представља важан и релевантан део наше свакодневице. Почевши од историје фудбалског навијања у Србији и Краљевини СХС, преко утицаја медија на фудбалску културу и политичке агенсности навијача, па све до утицаја ове игре на конструисање идентитета средовечних мушкараца, фудбал као истраживачка тема показује се као веома плодно тло за проучавање и преиспитивање различитих социјалних, културних и политичких контекста, чија важност далеко превазилази саму игру.

Темат отвара рад Дејана Зеца, који се бави историјом фудбалског навијаштва на подручју Краљевине СХС / Југославије. У питању је тема која до сада код нас практично уопште није истраживана, а аутор на питање и информативан начин, презентујући доступну архивску и другу грађу, показује како се, заједно са растом популарности фудбала на простору предратне југословенске државе, развијало и навијаштво. Указујући на специфичности навијачке културе у локалном културном и политичком контексту, Зец даје не само слику тог периода, већ и оквир за разумевање каснијег навијачког понашања. У том смислу, ауторови увиди немају значај само са историјске тачке гледишта, већ су веома релевантни и за истраживаче који се баве савременим друштвом.

Следи рад Бојана Жикића, који третира један веома важан аспект фудбала као дела живе праксе, односно свакодневице. Аутор посматра овај спорт из перспективе учесника који се њиме баве рекреативно, фокусирајући се на специфичну друштвену групу мушкараца средњих година. Темелном анализом, заснованом на дубинским интервјуима са непосредним учесницима ове културне праксе, познате као „мали фудбал“, Жикић отвара нека веома важна питања о функционисању свакодневног живота људи, пре свега се усмеравајући на концепт маскулинитета и питање његове конструкције учешћем у ритуалу званом „рекреативни фудбал“. Аутор аргументовано указује да ова пракса, која наизглед делује као типичан механизам за репродукцију хегемонског маскулинитета, заправо у себи крије много више нијанси, и да се никако не може свести само на још један од елемената који оснажују културу патријархата.

Рад Тибора Комара такође покреће питање улоге фудбала у конструкцији идентитета, али, у овом случају, реч је о специфичном односу младих фудбалера који припадају хрватској дијаспори, према репрезентацији

ове државе. Аутор анализу заснива на грађи прикупљеној путем интервјуа са младим људима хрватског порекла који живе углавном у земљама западне Европе, али се одлучују да играју за државу из које потичу, односно, како то аутор прикладно назива, за „замишљену домовину“ Хрватску. Овај рад отвара веома комплексно и занимљиво питање идентитета припадника дијаспоре, осветљавајући важну улогу спорта у његовог конструкцији и репродукцији.

Следећи рад у темату, аутора Озрена Битија, усмерен је на истраживање комплексне повезаности специфичних културних индустрија – спорта, алкохола и реклама. Аутор приступ овој теми заснива превасходно на анализи дискурса телевизијских реклама у вези са фудбалом и пивом, указујући на практично метонимијску везу која се временом формирала између ова два „производа“. Фокусирајући се превасходно на корпус маркетиншких кампања које су велике пиваре у Хрватској покретале током трајања великих фудбалских такмичења, Бити аргументовано указује на стратегије примењене у њима, које превасходно реферирају на конструкцију маскулинности али и националног идентитета.

Два рада која закључују овај темат ближе су повезана са навијачком културом, односно са комплексним односом навијача, фудбалских клубова и политике. Чланак Горана Павела Шантека и Динка Вукушића фокусиран је на истраживање специфичне ситуације навијача фудбалског клуба Динамо из Загреба, који су, незадовољни ситуацијом у свом клубу, одлучили да формирају алтернативни фудбал клуб. Овај чланак указује на један веома важан сегмент савременог фудбала, који није специфичан само за Хрватску, одакле потиче анализирана грађа. Реч је о својеврсној „индустријализацији“ и „приватизацији“ фудбалских клубова, који се, у трци за профитом, све више удаљавају од локалне заједнице и контекста у коме су се формирали и развијали. Аутори стога с правом указују да оснивање „навијачке варијанте“ вољеног клуба, засноване на демократским принципима одлучивања, представља не само отпор према управљачким структурама клуба, већ и ширу борбу за демократизацију друштвеног и политичког поља.

Последњи рад у темату аутора Ендруа Хоџиса на том трагу још шире отвара питање комплексности политичког идентитета припадника различитих навијачких група, анализирајући, „навијачке космологије“, како то аутор назива. Хоџис анализира специфичну навијачку солидарност између две политички веома различите групације навијача, пропитујући да ли је таква врста везе уопште могућа и на који начин се сами навијачи постављају према различитим ситуацијама у којима долази до сукоба између њиховог „навијачког“ и „политичког“ идентитета. Аутор такође отвара веома важно питање самог писања етнографских и социолошких студија о овој теми, указујући да приступ и резултат у великој мери зависе од активистичких позиција самих истраживача. Овај рад даје изванредан увид у разумевање навијачке космологије, показујући како активисти-навијачи позиционирају друге, стварајући смисао и ред у интерпретацији сопствених активности и искустава.

Радови прикупљени у овом темату пружају једну веома широку перспективу која показује на које начине фудбалска култура пружа могућности за истраживање не само ње саме, већ и колико она може имати утицаја на шире друштвене, културне и политичке контексте. Од истраживања навијачких поткултура, преко повезаности модерног фудбала са различитим индустријама попут рекламних, па све до локалних и глобалних борби за демократизацију фудбала, а преко таквог модела, и друштва уопште, може се рећи да сви чланци у овом темату омогућавају дубоке увиде у део свакодневице који често превиђамо, а који, заправо, има велики утицај на шири друштвени систем.

Литература

- Archetti, Eduardo P. 1999. *Masculinities : football, polo, and the tango in Argentina, Global issues*. Oxford, UK ; New York: Berg.
- Čolović, Ivan. 1985. *Divlja književnost*. Beograd: Nolit.
- Čolović, Ivan. 2000. *Politika simbola*. Beograd: XX vek.
- Delaney, Tim, and Tim Madigan. 2009. *The sociology of sports : an introduction*. Jefferson, N.C.: McFarland & Co.
- Đorđević, Ivan. 2015. *Antropolog među navijačima*. Beograd: XX vek.
- Đorić, Marija. 2012. *Huliganizam : nasilje i sport*. Beograd: Udruženje Nauka i društvo Srbije.
- Gaćanović, Ivana. 2013. "O decentriranju navijačkih identiteta: ima li romantike u navijanju?" In *Urbani kulturni identiteti i religioznost u savremenom kontekstu*, edited by Danijel Sinani, 173-196. Beograd: Srpski genealoški centar i Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu.
- Giulianotti, Richard. 2005. *Sport : a critical sociology*. Oxford ;: Malden Polity.
- Kovačević, Ivan. 1987. "Fudbalski ritual." *Gledišta* no. 5-6:71-82.
- Kovačević, Ivan, and Bojan Žikić. 2014a. "Antropologija fudbala." *Etnoantropološki problemi* no. 9 (3):783-803.
- Kovačević, Ivan, and Bojan Žikić. 2014b. *Antropologija fudbala*. Beograd: Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu.
- Simić, Marina. 2004. "Konstrukcija identiteta jednog fudbalskog kluba, na primeru FK Obilića." *Glasnik Etnografskog instituta SANU* no. 52:67-80.
- Skemler, Grejem. 2007. *Sport i društvo. Istorija, moć, kultura*. Beograd: Clio.
- Zec, Dejan. 2010. "The Origin of Soccer in Serbia." *Serbian Studies: Journal of the North American Society for Serbian Studies* no. 24 (1-2):137-59.

Žikić, Bojan. 2004. "Gest u egzoteričnom kontekstu." *Glasnik Etnografskog instituta SANU* no. 52:17-28.

Žikić, Bojan. 2012. *Misao, kultura, identitet*. Beograd: Srpski genealoški centar.

Zec, Dejan. 2013. "Sport kao nova tema u srpskoj historiografiji." U: *Humanizacija univerziteta: tematski zbornik*, ur. Bojana Dimi-trijević, 488-498. Niš: Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

39(05)

Гласник Етнографског института = Bulletin of the Institute of Ethnography /

главни и одговорни уредник Драгана Радојичић. – Књ. 1, бр 1/2 (1952) –
Београд : Етнографски институт САНУ (Кнез Михаилова 36/IV), 1952 –
(Београд : Академска издања). – 24 cm

Три пута годишње. - Друго издање на другом медијуму: Гласник
Етнографског института САНУ (Online) = ISSN 2334-8259

ISSN 0350-0861 = Гласник Етнографског института

COBISS. SR-ID 15882242